

Thurid Samró, stjóri í Café Natúr:

Fleiri skeinkiloyvi elva ekki til misnýtslu

– Í fyrstuni vóru trupulleikar av útskeinkingini, og við hvørt var neyðugt at nokta fólki atgongd, men tað vardi bert stutta tíð, so høvdu vit og viðskifta-fólkið lært mannagongdina, sigur Thurid Samró

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

Nógv er sagt og skrivað um skeinkiloyvi í seinastuni, og ivaleyst tagnar orðaskiftið ikki, um fleiri skeinkiloyvir verða latin.

Ymsar meiningar eru – eitt nú at fleiri skeinkiloyvi ikki skulu latast, av tí at tað skapar meirnýtslu.

Annað sjónarmið er, at allar matstovur, sum lúka treytirnar, skulu fáa skeinkiloyvi.

Thurid Samró, stjóri á Café Natúr, heldur, at býurin avgjørt hevur brúk fyri fleiri útskeinkingarstovum. Tað gevur matstovueigarum møguleiki at veita ta tænastu, sum einstaka matstovnan er áhugað at veita.

Skeinkiloyvir elva ikki til misnýtslu

– Hevur tú sæð viðskiftafólk gera stóðrúsdrekkamisnýttarar av at drekka øl og vín á Café Natúr?

– Nei, avgjørt ikki. Heldur ikki vænti eg, at nakar verður misnýtari, um fleiri skeinkiloyvi verða latin í Havn, sigur Thurid Samró.

– Harnæst selur Rúsan vørurnar til helvtarpris av

tí, sum fólk gjalda hjá okkum. Tey, sum eru alkoholikarar kunnu fara í Rúsunu at

keypa, um vit nokta at skeinkja fyri teimum.

– Viðurskiptini eru tó

broytt. Í fyrstuni var tað óhoyrt, at konufólk komu inn at keypa sær eitt glas av

vín. Tað er vanligt í dag. – Nú ber til at fara út at fáa sær eitt glas og eitt prát, ístaðin fyri sum áður, at sita heima og drekka, sigur Thurid Samró.

Café Natúr var fyrsta matstovan, sum um dagin seldi øl og vín í Havn. Hetta var júst um ta mundið, tá kreppan var í hæddini og nógv vóru arbeiðsleys.

Byrjanartrupulleikar

Café Natúr gjørdist tí eitt samlingsstað fyri fólk, ið vildu keypa øl og vín, og arbeiðsleys, sum høvdu brúk fyri at tosa við onnur, um kreppuna, arbeiðsloysið, fólkaflytingina o.s.fr.

– Tað var tó rættliga skjótt, at viðurskiptini komu í rættlag og arbeiðið varð

tingið í fasta legu. Vit gjørdu okkum arbeiðsreglur, og við hvørt var neyðugt at nokta fólki atgongd.

– Skeinkilógin sigur, at vit ikki mugu skeinkja fyri fólk, sum er sjónliga ávirkað. Tað var torført í fyrstuni, men eftir umleið hálvum ári høvdu vit lært at arbeiða eftir lógin, og fingið viðskiftafólkini at skilja tað, sigur Thurid Samró.

Viðskiftaskarin hjá Café Natúr er ógvuliga fjølbroyttur. Stjórin sigur, at hetta staðið er ein café og ikki ein barr, og tað mugu fólk góðtaka.

Eitt stað fyri øll

– Kortini skal pláss vera fyri øll á caféini, og tí er útskeinkingarhælið býtt upp. Ein partur er fyri teimum, sum vilja hava okkurt at eta, og hin fyri tey, sum bert skulu hava øl ella vín.

– Eitt stað sum hetta skal hava pláss fyri øllum, og tað hava vit lært at liva við. Her koma grønjakkar, gamlar konur, slípsafólk og misnýttarar. Fólk fáa ávaring um tey ikki skikka sær væl, og onnur hava eisini fingið beinleiðis forboð at koma inn á Café Natúr, sigur stjórin.

Í fyrstuni hevði matstovnan gott samstarv við lögregluna, men í dag hevur starvsfólkið ábyrgdina, og dugir at siga frá, um ein sjónliga ávirkaður persónur kemur inn.

– Kunnu viðskiftafólkini ikki góðtaka okkara reglur, kunnu tey fara aðrastaðni. Tað vilja altíð verða nakrir alkoholikarar, men um teir skikka sær væl, fáa teir inni. Verða teir sjónliga ávirkaðir, mugu teir fara aðrastaðni, sigur Thurid Samró.

Á Café Natúr skal vera pláss fyri øllum, sigur stjórin. Har koma grønjakkar, gamlar konur, slípsafólk og misnýttarar. Fólk fáa ávaring um tey ikki skikka sær væl, og onnur hava fingið beinleiðis forboð at koma inn á matstovuna.

Á myndini Eydna Eyðinsdóttir, sum er frítíðaravloysari og dāmar arbeiðið sera væl. Hon lesur til eksportteknikara, og nýtir summarfrítíðina at arbeiða á Café Natúr

Jegvan Bæk, sálarfrøðingur:

Nóg nógvar matstovur kunnu bjóða rúsdrekka

– Serfrøðiligar kanningar í Noregi og Svøríki prógva, at jú meira vanligt tað er at smakka sær á - størri er vandin fyri at gera misnýtari, sigur sálarfrøðingurn, sum hevur arbeitt nógv ár á Blákrössheiminum

DAGNY JOENSEN

Jegvan Bæk veit av sonnum, hvat tað hevur at týða fyri fólk og familjur, sum eru rakt av at ein teirra er alkoholisnýtari.

Trupulleikarnir eru ikki vorðnir minni við nýggju rúsdrekkalógin. Kortini er ein broyting, heldur sálarfrøðingurn: Tað er ikki so stór skomm longur, at fara til avvenjingar fyri misnýtslu. Eisini, at fleiri kvinnur nú enn áður, fáa viðgerð fyri misnýtslu.

Vandin økist við lættari atkomilgheit
– Heldur tú at fleiri gera misnýttarar, um fleiri skeinkiloyvi verða latin?

– Kannngar vísa, at nýtslan økist við lættari atkomilgheit, sigur Jegvan Bæk og vísir til ein kendan normann Olaf Fekjær, psykiatari og granskari innan misnýtslu, sum sigur, at meira vanligt tað er at drekka, størri er vandin fyri at vanliga drekkingin verður til misnýtslu.

– Tað haldi eg verða ein røtt meting, sigur sálarfrøðingurn.

– Eru fleiri misnýttarar í dag, í mun til áðrenn nýggja rúsdrekkalógin kom?

– Mín meting er, at misnýtslan er vaksin, hóast tilgongdin á viðgerðarstovnum kanska ikki er størri enn áður. Tað sigi eg út frá tí, sum eg hoyri frá fólki og

avvarandi. Meir verður drukkið og meira javnt.

– Um fleiri koma í viðgerð, veit eg ikki rættliga í tølum, men um rúsdrekkalógin er orsøkin er torført at siga.

– Um fleiri matstovur fáa skeinkiloyvi, heldur tú at fleiri fáa tørv á viðgerð?

– Eg vænti ikki, at fleiri fara í viðgerð, men at fleiri enn nú fara at drekka so nóg, at tað verður ein trupulleiki hjá familjunum.

Avleiðingarnar av misnýtslu

– Tað gongur long tíð áðrenn familjan krevur at viðkomandi fer í viðgerð. Avleiðingarnar av hesum verða nógvar ósemjur, sorgartil-

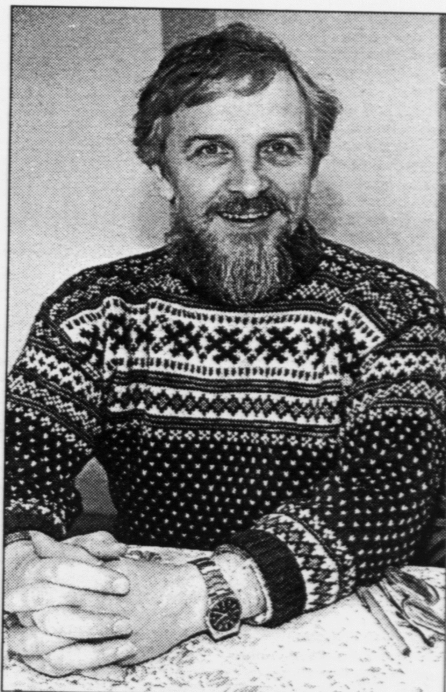
burðir, ólukkulig børn og kanska at familjan sindrast, sigur Jegvan Bæk.

– Ert tú imóti at fleiri skeinkiloyvi verða latin?

– Persónliga haldi eg ikki, at tað er neyðugt at lata fleiri skeinkiloyvi í Havn, tí her eru einar fimm matstovur at velja millum, um fólk hava hug at keypa rúsdrekka.

Nógv fólk fáa viðgerð fyri misnýtslu á viðgerðarstovnunum, og partur av teimum fáa fleiri viðgerðir.

Í fjórðu umleið 8,6 mió. krónur til viðgerðarheimi Blákrössheimið og Heilbrigðið.

Jegvan Bæk, sálarfrøðingur: Kanningar vísa, at jú meira vanligt tað er at smakka sær á, størri er vandin fyri at gera misnýtari.